

RP 221/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till godkännande av överenskommelsen om ändring av den med Vitryssland ingångna överenskommelsen om internationell landsvägstrafik och till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen som hör till området för lagstiftningen

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det, att riksdagen godkänner överenskommelsen om ändring av den mellan Finland och Vitryssland ingångna överenskommelsen om internationell landsvägstrafik. Den gällande överenskommelsen har trätt i kraft den 24 juni 2004 och den har satts i kraft genom en lag och förordning. Den nya överenskommelsen om ändring av överenskommelsen om vägtrafik undertecknades i Helsingfors den 17 maj 2013.

Den viktigaste ändringen i överenskommelsen gäller ömsesidig befrielse från fordonsskatt. Dessutom kom man överens om

att transporttillståndssystemet ska utvidgas så att det gäller fordon med en totalvikt på över 3,5 ton i stället för fordon med en totalvikt på över 6 ton.

Propositionen innehåller ett förslag till lag om sättande i kraft av de bestämmelser i överenskommelsen, som hör till området för lagstiftningen. Lagen avses träda i kraft, vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet samtidigt, som överenskommelsen träder i kraft.

MOTIVERING

1 Nuläge och föreslagna ändringar

Finland och Vitryssland har en gällande överenskommelse om internationell landsvägstrafik mellan Republiken Finlands regering och Republiken Vitrysslands regering (FördrS 60 och 61/2009), som ingicks den 24 juni 1997. Överenskommelsen är till sin natur en ordinär internationell överenskommelse om bedrivande av landsvägstrafik, där det bl.a. avtalats om ett system för transporttillstånd för godstrafik mellan länderna.

Genom artikel 1 i överenskommelsen ändras artikel 4 i den gällande överenskommelsen. Till artikeln fogas en bestämmelse om ömsesidig befrielse från skatter som hänför sig till användning av vägar. I Finland finns det bestämmelser om detta i fordonsskattelagen. Artikeln motsvarar till sin ordalydelse andra vägtrafiköverenskommelser, t.ex. artikel 14 i vägtrafiköverenskommelsen mellan Finland och Ryssland (FördrS 55 och 56/2001), där motsvarande befrielse från skatter som hänför sig till användning av vägar har avtalats.

I den gällande överenskommelsen har någon ömsesidig befrielse från skatt som hänför sig till användning av vägar inte avtalats. Genom ändringen av överenskommelsen verkställs den ändring (1317/2011) som redan har gjorts om detta i 43 § i den gällande fordonsskattelagen. Enligt den beviljas på grundval av ömsesidighet befrielse från lagstadgad fast skatt och konsumtionskatt för vissa fordon som är registrerade i stater utanför Europeiska unionen och som införts till Finland för tillfälligt bruk. Enligt artikel 1 i den undertecknade överenskommelsen gäller befrielsen inte vägavgifter, vägtullar, mervärdesskatter eller tullavgifter. Bland annat i den motsvarande överenskommelse om vägtrafik som ingåtts med Ryssland finns det en likadan bestämmelse om motsvarande befrielse från skatter som hänför sig till användning av vägar.

Fordon från Vitryssland är för närvarande tvungna att i Finland betala skatter enligt

fordonsskattelagen. Dessa skatter försämrar vitryska fordons möjligheter att konkurrera med ryska fordon om transporter till och från Finland i tullunionen mellan Ryssland, Vitryssland och Kazakstan, som i fråga om godstransporter i landsvägstrafiken är ett enhetligt verksamhetsområde. Man har i Vitryssland därför agerat aktivt för att få till stånd en ändring i överenskommelsen. Genom överenskommelsen befrias också finska fordon från motsvarande skatt i Vitryssland.

Genom artikel 2 i överenskommelsen ändras artikel 7 i den gällande överenskommelsen, där de godstransporter fastställs för vilka det transporttillstånd som enligt artikel 2 krävs av den andra staten inte behövs.

I den gällande överenskommelsen har som gräns för befrielse från transporttillstånd fastställts en maximivikt på 6 ton. Avsikten är att gränsen sänks till 3,5 ton. I övrigt kvarstår artikeln i sak oförändrad. Den föreslagna viktgränsen för transporttillstånd är viktgräns för lastbil, men överenskommelsen gäller också för fordonskombinationer, t.ex. en kombination av skåpbil och släpvagn, när viktgränsen överskrids. Gränsen för befrielse från transporttillstånd kommer genom ändringen att överensstämma med vad som avtalats med nästan alla andra stater.

Godstransport till länder utanför Europeiska unionen omfattas i regel inte av gemenskapslagstiftningen. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg ska enligt artikel 1.2 och 1.3 inte tillämpas så länge som avtal inte har ingåtts mellan gemenskapen och det berörda tredjelandet. En sådan överenskommelse har ingåtts endast med stater som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) och Schweiz.

I Finlands lagstiftning finns det bestämmelser om transporttillstånd i 7 kap. i lagen om kommersiell godstransport på väg (693/2006). Enligt 22 § i den lagen behövs tillstånd för transport till Finland, om inte

något annat följer av internationella överenskommelser eller Europeiska gemenskapens lagstiftning.

2 Propositionens konsekvenser

Handeln och godstransporten mellan Finland och Vitryssland är av liten omfattning. Finlands export till och import från Vitryssland har de senaste åren utgjort ca 0,1 procent av Finlands totala import och export.

En ömsesidig befrielse från skatt som hänför sig till användning av vägar underlättar godstransporten mellan länderna något, och den nya gränsen för befrielse från transporttillstånd gör det lättare att övervaka transporttillstånd i Finland genom att tillståndsplikten samordnas i enlighet med vad som avtalats med andra stater. Ur Finlands synvinkel är konsekvenserna små. Arrangemanget har närmast konsekvenser för ryska och vitryska transportföretags marknadsandelar, och en del transporter överförs eventuellt från ryska fordon till vitryska fordon. En lägre gräns för transporttillstånd än för närvarande skulle sannolikt föra med sig att transporter i något större utsträckning skulle skötas med lastbilar i stället för med kombinationer med skåpbil och släpvagn, som med tanke på trafiksäkerheten är farligare.

I Finland är det tullen som tar ut och återbär skatt som hänför sig till användning av vägar. Tullen övervakar också transporttillstånden vid gränsen. Konsekvenserna av ändringarna för tullens arbete är små. Fordon från Vitryssland har med stöd av fordonskattelagen rätt till återbäring av betalda skatter enligt fordonsskattelagen från och med ikraftträdandet av ändringen av 43 § i nämnda lag, dvs. närmast för detta år och året innan. Beloppet av de skatter som ska återbäras bedöms uppgå till några hundra tusen euro.

3 Beredningen av propositionen

Förhandlingarna om ändringen av överenskommelsen pågick under 2011 och 2012, närmast med brevväxling. Tullen deltog i Finland till diskussionerna.

Propositionen har beretts vid kommunikationsministeriet.

Utlåtanden om utkastet till proposition begärdes av utrikesministeriet och finansministeriet, som understödde utkastet. Tullen, Finlands Transport och Logistik SKAL rf och Finlands speditörförbund rf hade tidigare understött överenskommelsen.

4 Ålands behörighet

I 59 § i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) finns det bestämmelser om ikraftträdandet av internationella förpliktelser i landskapet Åland. Om statsfördraget innehåller bestämmelsen i en sak, som hör till Ålands behörighet, Ålands lagting måste godkänna bestämmelsen innan den träder i kraft på Åland.

Eftersom överenskommelsen gäller beskattning och utrikeshandel, vilka omfattas av rikets lagstiftningsbehörighet, har Åland inte behörighet i fråga om verksamhetsområdet av överenskommelsen.

5 Ikraftträdande

Överenskommelsen träder i kraft 30 dagar från det att vardera parten officiellt har meddelat att de åtgärder som krävs för ikraftträdandet har vidtagits. Lagen föreslås med stöd av 95 § 3 mom. i grundlagen träda i kraft vid en tidpunkt som föreskrivs genom förordning av statsrådet och vid samma tidpunkt som överenskommelsen.

6 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Enligt 95 § 1 mom. i grundlagen ska de bestämmelser i internationella förpliktelser som hör till området för lagstiftningen sättas i kraft genom en särskild ikraftträdandelag.

Enligt 94 § 1 mom. i grundlagen krävs riksdagens godkännande för fördrag och andra internationella förpliktelser som innehåller sådana bestämmelser som hör till området för lagstiftningen eller har avsevärd betydelse, eller som enligt grundlagen av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande. Bestämmelser som av någon annan anledning kräver riksdagens godkännande är bl.a. internationella förpliktelser som har

bindande konsekvenser för riksdagens budgetbefogenheter (GrUU 45/2000 rd).

Enligt grundlagsutskottets tolkningspraxis anses en bestämmelse höra till området för lagstiftningen, om den gäller utövande eller inskränkning av någon grundläggande fri- eller rättighet som är skyddad i grundlagen, om bestämmelsen i övrigt gäller grunderna för individens rättigheter och skyldigheter, om det enligt grundlagen ska föreskrivas i lag om den sak som bestämmelsen avser eller om det finns gällande bestämmelser om den sak som bestämmelsen gäller eller om det enligt rådande uppfattning i Finland ska föreskrivas om den i lag. En bestämmelse i en internationell förpliktelse hör enligt dessa kriterier till området för lagstiftningen oavsett om den strider mot eller överensstämmer med en lagbestämmelse i Finland (GrUU 11/2000 rd och GrUU 12/2000 rd).

Bestämmelserna om skatter och idkandet av transportnäring hör till området för lagstiftningen. Om skatter som hänför sig till användning av vägar har stadgats i fordonskattelagen (1281/2003) och om idkandet av godstransportnäringen på vägar i lagen om kommersiell godstransport på väg (693/2006).

Överenskommelsen innehåller inga bestämmelser som gäller grundlagen på det sätt som avses i dess 94 § 2 mom., och lagförslaget i propositionen gäller inte heller grundlagen på det sätt som avses i dess 95 § 2 mom. Enligt regeringens uppfattning kan överenskommelsen godkännas med enkel majoritet och förslaget till ikraftträdandelag behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som ovan anförts och i enlighet med 94 § i grundlagen föreslås det att riksdagen godkänner överenskommelsen mellan Republiken Vitryssland och Republiken Finland om ändring av överenskommelsen om internationell landsvägstrafik mellan Republiken Finlands regering och Republiken Vitrysslands regering av den 17 maj 2013.

Eftersom överenskommelsen innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen, föreläggs riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lagförslag

Lag

**om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i överenskommelsen om ändring av överenskommelsen med Vitryssland om internationell landsvägs-
trafik**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

De bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i den i Helsingfors den 17 maj 2013 ingångna överenskommelsen om ändring av överenskommelsen om internationell landsvägstrafik mellan Republiken Finlands regering och Republiken Vitrysslands regering, gäller som lag sådana Finland har förbundit sig till dem.

2 §

Om sättande i kraft av de övriga bestämmelserna i överenskommelsen och om ikraftträdandet av denna lag föreskrivs genom förordning av statsrådet.

Helsingfors den 30 oktober 2014

Statsminister

ALEXANDER STUBB

Trafik- och kommunminister *Paula Risikko*

*Fördragstext***ÖVERENSKOMMELSE**

mellan Republiken Vitrysslands regering och Republiken Finlands regering om ändring av överenskommelsen om internationell landsvägstrafik mellan Republiken Finlands regering och Republiken Vitrysslands regering av den 24 juni 1997

Republiken Vitrysslands regering och Republiken Finlands regering, nedan de fördragsslutande parterna,

har i syfte att utveckla landsvägstrafiken mellan de båda länderna samt transitotrafiken genom deras territorier till tredjeländer,

kommit överens om följande:

ARTIKEL 1

Artikel 4 i överenskommelsen ska lyda på följande sätt:

1. En fördragsslutande parts fordon som idkar trafik enligt denna överenskommelse inom den andra fördragsslutande partens territorium i enlighet med vederbörande fördragsslutande parts nationella lagstiftning är befriade från alla skatter, avgifter och andra kostnader som på området i fråga tas ut för fordon.

2. Befrielser enligt denna artikel ska i enlighet med de fördragsslutande parternas nationella lagstiftning inte tillämpas på vägavgifter, vägtullar eller mervärdesskatter, eller på tullavgifter eller punktskatter på motorfordons bränsleförbrukning, förutom på bränsle som finns i vanliga bränsletankar som har installerats av fordonstillverkaren, inklusive bränsletankar för kylnings- och uppvärmningssystem.

3. Reservdelar som är nödvändiga för den ena fördragsslutande partens fordon och som ingår i den vanliga uppsättningen av reserv-

delar är befriade från alla importtullar inom den andra fördragsslutande partens territorium, förutsatt att trafikidkaren iakttar alla relevanta tullbestämmelser.

ARTIKEL 2

Artikel 7 i överenskommelsen ska lyda på följande sätt:

Tillstånd krävs dock inte för

- transport av flyttgods,
- begravningstransporter,
- transport av mäss- och utställningsföremål och tillhörande utrustning,
- transport av djur, fordon och annat gods till idrottsevenemang,
- transport av scendekorationer och tillhörande utrustning samt instrument, transport av apparatur och utrustning som behövs för produktionen av radio- och televisionsprogram eller filmer,
- transport av fordon som är i olag,
- transport av medicinsk utrustning och material som behövs för första hjälpen i samband med naturkatastrofer,
- godstransport med motorfordon då den tillåtna totalmassan, inklusive släpvagnar, inte överstiger 3,5 ton.

Också i fråga om andra transporter kan undantag från tillståndskravet beviljas om de båda fördragsslutande parternas behöriga myndigheter kommer överens om detta.

ARTIKEL 3

Denna överenskommelse träder i kraft 30 dagar från den dag när det sista skriftliga meddelandet som har framställts på diplomatisk väg har mottagits och genom vilket de fördragsslutande parterna bekräftar att de har fullföljt de interna förfaranden enligt sin nationella lagstiftning som krävs för att överenskommelsen ska träda i kraft.

Upprättad i Helsingfors den 17 maj 2013 i två exemplar på vitryska, finska och engelska, vilka alla texter har samma giltighet. Om det förekommer avvikande tolkningar, ska den engelska texten ges företräde framför den finska och den vitryska texten.

För Republiken Vitrysslands
regering

För Republiken Finlands
regering